

TEDENSKE SLIKE

Naročnina za Avstro-Ogrsko: $\frac{1}{4}$ leta K 2'50, $\frac{1}{2}$ leta K 5'— celo leto K 10'—; za Nemčijo: $\frac{1}{4}$ leta K 3'50, $\frac{1}{2}$ leta K 7'— celo leto K 14'—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16'80. Za Ameriko letno 3'25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne šte. 22 vrn. — Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Štev. 17.

V LJUBLJANI, v sredo 2. decembra 1914.

Leto I.

66. vladarski jubilej našega presvitelega vladarja.

Nj. Veličanstvo, cesar avstrijski, kralj ogrski, češki in hrvaški i. t. d. Franc Jožef I., rojen dne 18. avgusta 1830, je zasedel Svoj prestol dne 2. decembra 1848.

Fran Žgur:

Prisega.

Hej, junaki, vina	dokler radost zlata
v čašo si nalijmo	nam srce spreleta,
pa pred Bogom svetim	dokler nas junake
to si prisezimo:	ljubijo dekleta;
 Dokler kri junaška	dokler nam bo skrbna
v naših žilah polje —	mati domovina
dokler spev prepeva	hleb in sol dajala,
duša zlate volje;	v čašo kapljo vina;

dokler domovina
ima hrabre sine —
dotlej nam je geslo:
smrt nad dušmanine!

Herczeg Ferencz:

Nič prida ni bil!

„Davno je že — bilo je to v dobi mojih zlatih dni“ — tako je začel stari gospod svojo povest — „ko so nekdanj nepričakovano prinesli gospodično Margito Müllerjevo nezvestno domov.“

Margita je bila včasih učiteljica francoskega jezika v našem malem mestecu na kmetih; toda že okoli dvajset let ni poučevala več, zadovoljujoča se za svojo skromenčkano ptičjo eksistenco z malimi darilci in milodarčki dobrosrčnih ljudi. Bilo ji je že osemdeset, morda celo tudi devetdeset let. Majčkene, drobne postave, zgrbančena kakor posušena češplja, je delala vendarle zelo simpatičen vtisk s svojim nežnim, milim, vedno ponižnim vedenjem.

Na prošnje bolnice ni bil poklican zdravnik, nego duhovnik. Župnik je bil bistra in vitna glava ter je takoj vedel, česa je treba stari gospodični. Margita je imela gotovo željo, razgovoriti se in zato je potrebovala človeka, ki bi jo poslušal s tiho in prijateljsko potrpežljivostjo.

„Ali veste, gospod župnik, kaj se mi je pripetilo? Videla sem podnevi, pri belem dnevu strah! In zato sem se toliko prestrašila, da sem omedlela. Pravkar sem šla po Gosposki ulici navzdol, kjer sem mogla pogledati k prodajalnici trgovca Trebiča — in takrat se je ondi ozrl name mlad vojak...“

„No, to vendar ni nič strašnega, gospodična Margita...“

„Da... ali prav tistega in ravno istega mladega vojaka sem videla že pred šestdesetimi ali sedemdesetimi leti v svojem rodnem mestecu. Veste, gospod župnik, jaz sem iz Alzacije. In tam sem se srečala z njim ob času velike vojne...“

„Pa odkod veste toli gotovo, da je ta oni in isti vojak?“

„Tako sem ga spoznala! Od ustvarjenja sveta se ta obraz drugič ni prikazal! Imenoval se je Muret ali Maret... tako nekako... imena se že nič več dobro ne spominjam. Ali to pa vem, da je bil doma iz krajine cahorske.“

Margitina snežnobela lica so se pokrila z lahno rdečico. Duhovnik se je prijazno nasmehnil.

„Uboga mala starka“, si je mislil, „mi tu o nečem fantazira.“ Naglas pa je dejal:

„Njegovo ime ste torej že pozabili; toda njegov obraz ste si zapomnili pač zelo dobro, če se ga spominjate po sedemdesetih letih toli natanko.“

Begotna rdečica je pobarvala suho, kakor sneg zbeleženo lice stare dame.

„No, Margita, le lepo se vsega izpovejte... saj ste me menda prav zato dali poklicati?“

„Zelo davno je že tega, gospod župnik. Bila sem takrat prav mlado dekletce Francija je stala v plamenih, možje so se dajali krdeloma pobijati za svobodo in tudi ženske so takrat izgubile svoj košček pameti. Takrat se je zgodilo, da so korakali skozi naše mestece francoski strelci... Zvečer so pridrveli, zarana so odhajali dalje... In tisti Maret ali Muret se je nastanil v naši hiši...“

Gospodična je umolknila. „Dalje, dalje,“ je priganjal župnik. „Saj vem že tako — vse.“

„Obetal mi je, da me vzame“, je vzdihnila starka s tihim glasom. „Bil je krasen, tužen vojak. In jaz sem morala misliti neprestano nanj... in vedno sem imela pred očmi, da ga morejo že čez nekaj malo ur ubiti. Ko se je zagnal v sedlo, mi je prisegel zopet, da me odvede in odpelje domov, kakor hitro bo konec vojne. Le tega se je bal, da nama naš oče ne bi dovolil... Zakaj on je bil ubog desetnik, jaz pa hčerka bogatega meščana.“

„In ni se vrnil?“

„Nikdar več ga nisem videla. Gotovo je padel v kakšni bitki. Če bi bil ostal živ, bi bil gotovo prišel pome — saj mi je tako prisegel. Toda danes sem ga videla zopet. Stal je tam za vratmi prodajalne. Zdel se mi je bled in žalostno se mi je nasmihal. Razen mene ga ni videl nihče. In njegov pogled je bil tako globok, da se mi je ustavilo srce in občutila sem vse do najmanjšega popolnoma tako, kakor pred šestdesetimi leti. Gotovo je vstal iz groba, da me odvede s sabo.“

„Ah, le nikar ne misliti kaj takega!“

Duhovnik se je trudil Margito pomiriti in potolažiti, toda gospodična si ni dala vzeti iz svojih domnev niti najmanjšega. Končno je župnik odšel domov. A po Gosposki ulici gredoč je opazil v prodajalni gospoda Trebiča vojaka, ki je gledal živo izza stekla na ulico. Bila je to stara slika, predstavljajoča lepega, iskrega in rdečeličnega mladeniča v vojaškem kroju. Trebič je pojasnil župniku, ko ga je vprašal, da je kupil sliko pred leti še z drugimi starimi predmeti na neki dražbi.

Dobrosrčni duhovnik se je takoj vrnil in je hitel k gospodični Margiti.

„No, tudi jaz sem že videl tistega vašega strelca!“ ji je klical še oddaleč; „to ni nikak strah — nego... naslikana podoba!“

„Naslikana podoba?“ je zašepetala stara gospodična povsem zmešana. „Toda kako je prišla kar nenkrat semkaj — tam iz Alzacije?“

„Na tem ni nič čudnega. Na svetu je takih podob gotovo na tisoče.“

„Kaj je postal tisti Muret ali Maret toli slaven moč?“

Ne imenuje se niti Muret niti Maret, nego Murat. In res je bil doma iz Cahorsa. Toda ta mladi desetnik je postal kasneje francoski maršal in kralj neapoljski.*)

*) Joahim Murat (1771—1815), slavní francoski kavalerijski general, sin gostilničarja iz Cahor-sa, je postal l. 1800 svak Napoleonov; lepa Karolina je bila Muratova žena. L. 1797. je prišel Murat z Napoleonom tudi v Ljubljano. L. 1808. je postal neapoljski kralj; l. 1815. je bil premagan pri Tolentinu ter je pobegnil. A vrnil se je ter se hotel iznova polastiti prestola. Toda bil je ujet in ustreljen. Op. prev.

Vsa razrušena, ni mogla Margita sprva ziniti niti besede. Končno pa je planilo iz nje, kar je najhuje stiskalo njeno dušo:

„Prosim vas, gospod župnik...“ je dihnila... „ali je bil tisti Murat oženjen?“

„Bil, bil!... Njegova žena je bila Karolina Bonaparte.“

Starka ni rekla nobene besede več, a njen jezni, plamteči pogled je izdajal, kako globoko je zadeta. V tem samem hipu je zaključila poglavje svoje prve in gotovo tudi poslednje ljubezni in na njegovo poslednjo stran je napisala s krvavimi črkami:

„Tisti strelec ni bil vendarle nič prida!“

In privlekel se je do mene nadporočnik pehote in toliko, da se ni zgrudil k meni v jamo. Iz ran mu je curljala kri. „Vode, gospod!“ je izpregovoril pretrgano, „pa to-le pismo za mojo mater!“ Ko sem hotel posvetiti s svojo električno svetilko, je bil že — mrtev. Oddal sem na pošto njegovo zadnje pismo.

Mi vojni duhovniki si ogledamo bojišče po bitki s sanitetnimi vojaki vred. Kdor daje še najmanjši znak življenja, mu pomagamo in ga pokrepčamo. Duhovniki se obračamo k umirajočim in k mrtvim. Koliko bledečih ustnic izdihne svoj zadnji poljub na križ, ki ga podajamo umirajočim junakom, in koliko ohlajajočih se rok je z zadnjim napetjem svojih moči stisnilo moje roke!... Med umirajočimi na bojnih poljanah ni verskega vprašanja. Prisegam pri svoji veri, da sem

Služba božja na bojišču pred odločilno bitko.

Duhovniki na bojišču.

Madjarski dnevnik „Esti Ujsag“ je prinesel iz peresa vojnega duhovnika Marka Deckerta popis delovanja vojaških duhovnikov na bojiščih in poslednjih trenutkov umirajočih vojakov.

„Na vrh, kjer smo se bojevali,“ pripoveduje, „so vsa polja pokrita s snegom. Podnevi zmanjšuje gorko solnce še nekoliko hudi mraz, ali ponoči brije tembolj ledena sapa z gora. Tekom enega tedna se je pripetilo dvakrat, da so vso noč grmeli topovi, sikale granate, prasketale puške. Kako smo vse to prestali, si še zdaj ne morem pojasniti. Boj je končal šele zjutraj s porazom Rusov. Nato se je pričelo naše delo. Ves čas, odkar je divjal boj, sem bil skrit v dovolj globoki jami, kakšnih 10 do 15 metrov za bojno črto. Nad glavo so mi žvižgale krogle, poleg mene so trgale kar so dosegle granate. Ves čas sem molil na pol šepetaje za padle v tem strašnem boju. Posamezno, so se pojavljali sanitejci in odnašali obvezane vojake.“

Čul, ko sem se sklonil nad nekim ranjencem, jasno besedo „žid“, izgovorjeno v nemškem jeziku, in da sem pomolil zanj v hebrejščini. Videl sem nepopisne prizore. Presenetljivo je, koliko dobrote in sočutja je v človeškem srcu v velikih trenutkih skupnega trpljenja. Videl sem na svoje oči, kako je ranjen Rus kozak poljubljal svojega tovariša, ogrskega vojaka na obličje, in kako mu je naredil, ko je ogrski vojak izdihnil svojo dušo, križ na čelo. Nepopisno žalostni in pretresljivi so pogrebi na bojnem polju. Kadar se sovražnik oddalji, prihajamo in izkopljemo grobe in zasavimo vanje toliko križev ali lesenih znamenj, kolikor je v njem zagrebenih junakov. Padlo moštvo polagamo v grobe, po pet do deset skupaj, častnike pokopavamo, ako mogoče, posamezno.

V žepu nekega nadporočnika smo našli posebno pismo. List je napisala njegova žena tisti dan, ko je mož odhajal na vojno. Na listu sta bila podpisana oba. V tem pismu je prosila žena, da bi bil njen mož, če pade, pokopan v posebno označenem grobu, ker bi rada dala njegovo truplo prepeljati domov. Poko-

Za vojno posojilo: Naval dunajskega občinstva pred Avstro-Ogrsko banko na Dunaju, ki hiti podpisovat vojno posojilo.

pali smo torej častnika vrh holma, privalili na grob velik kamen in sporočili njegovo smrt in grob njegovi ženi.

Medtem ko imajo sanitetni vojaki opraviti pri pokopavanju, molimo duhovniki nad grobovi in beremo svete maše. Kmalu potem je na grobeh vse polno cvetja. Iz bližnjih mest in vasi prihajajo ljudje,

zlasti ženske, trumoma, bogate in siromašne, peš in v avtomobilih in pokladajo na grobove padlih vojakov krasne vence in šopke, pod katerimi se nizki grobovi kar izgublajo. Solze resničnega sočutja se usipajo na cvetlice in močijo tuje grobove na bojnih poljanah.

Vojaški kurat Janko Cegnar pa je pisal domov:

„Če ni „marša“, imamo ob nedeljah skupno božjo službo; če je „marš“, pa mimogrede skočim v kako cerkev in mašujem, potem pa hajd naprej. Mašujem tudi, ako pridemo pred poldnem na kak določen kraj. Zadnjo nedeljo smo imeli skupno službo božjo. Sneli smo vrata neke sobe, ob pragu sem pripravil oltar, sneta vrata smo podprli, da so stala po koncu, in nanja smo obesili podobo Matere božje; na prostem pa so stali vojaki. Ah, kako se da prisrčno moliti pri taki sveti maši! Solze so mi stopile v oči. Vmes pa so pokali topovi v boju, ki se je bojeval v bližini. V Ljubljani streljajo topovi samo ob slovesnih prilikah, a pri nas vsako nedeljo — vsak dan. —

Med drevjem — v lepem zatišju stoje grobovi. V ozadju malo jezerce. Okrog in okrog pa je venec dreves. Na vsakem grobu je smrekov venec in preprost križ. Okrasili bomo grobove, kolikor se da, in molili bomo za one, ki počivajo v njih. Saj počivajo v njih zlata srca: mlad mož — doma ga čakajo žena in otroci, ki so živeli le od dela očetovih rok. Naj počivajo v miru padli vojaki!

Spominjajte se naših vojakov, saj so dobri ljudje — po večini družinski očetje! Spominjajte se junakov, ki so pustili svoje življenje v boju za svojo predrago domovino! Bog naj jo čuva v teh težkih dnevih! Njegova roka naj jo varuje pred sovražniki in po težkih dnevih boja naj zasije dar nebes: sveti mir, da bomo o Božiču z veseljem zopet peli pesem svete noči: „Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji!“

Počitek naše armade pred bitko na Ruskem-Poljskem.

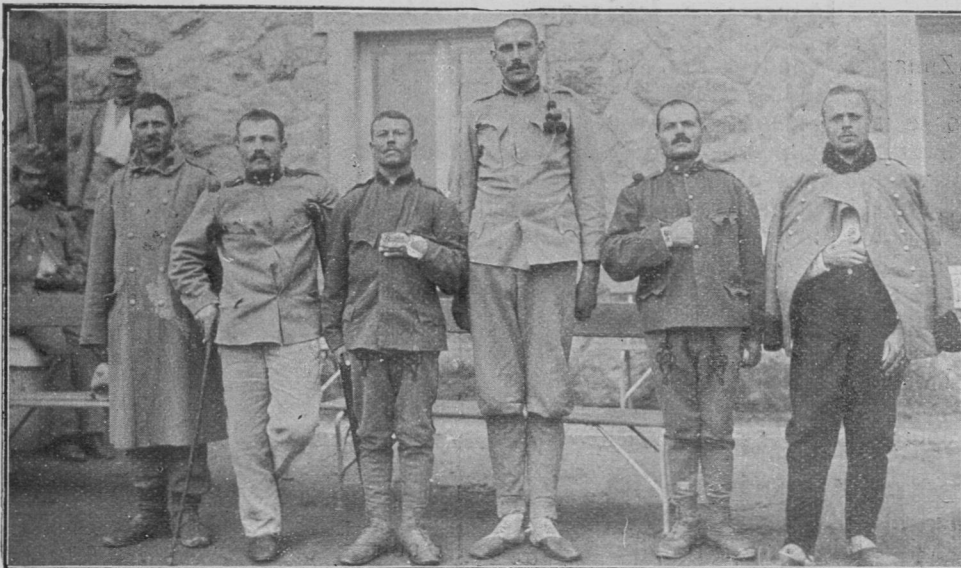
Dum-dum krogle.

(Glej sliko spodaj.)

Že mnogokrat smo čitali po časopisih o takozvanih dum-dum kroglah, ki da so jih izstrelili vojaki te ali one sovražne države.

V današnjih modernih vojnah se uporabljajo za vojaško puško izključno le taki naboji, ki imajo kroglo z jeklenim okovom. Jedro krogle je svinčeno. Če pa se odpili okoli osti jekleni ovoj tako, da ostane golo svinčeno jedro, tedaj postane dum-dum krogla. Na poti iz puškine cevi do žrtve se razširi mehki svinec vsled zračnega pritiska in ko zadene v meso ali celo v kost, tedaj se razprše majhni drobci svinca in trgajo meso in drobijo kost, da ostane velika, globoka rana. Take rane so že zaradi svoje razširnosti in posebno zaradi redno nastopajočih komplikacij posebno nevarne.

„Izumitelji“ dum-dum krogle so Angleži. V bojih v osrednji Aziji in v deželi Matabele, kjer so se bojevali proti tamošnjim domačinom, so baje izkusili, da jeklenookovne krogle nimajo posebnega učinka na sovražnikih, ker da se njih rane prehitro zdravijo, tako da je ranjenec kmalu zopet sposoben za boj. Pripomniti pa je treba, da so pripadniki divjih narodov veliko manj občutljivi in da hitreje in lažje ozdravijo nego pripadniki kulturnih narodov. Zaradi te izkušnje nad divjaki se je odločila Anglija, oborožiti svoje indijske čete z dum-dum naboji, ki so dobili svoje ime od neke pri Kalkuti ležeče tovarne nabojev kjer so jih najprej izdelovali. Izumili pa so jih angleški vojaki indijskih polkov, ki so sami odpilili ost na jekleno-

Med našimi ranjenci: Bosanec, največji avstrijski vojak, nad 2 m visok.

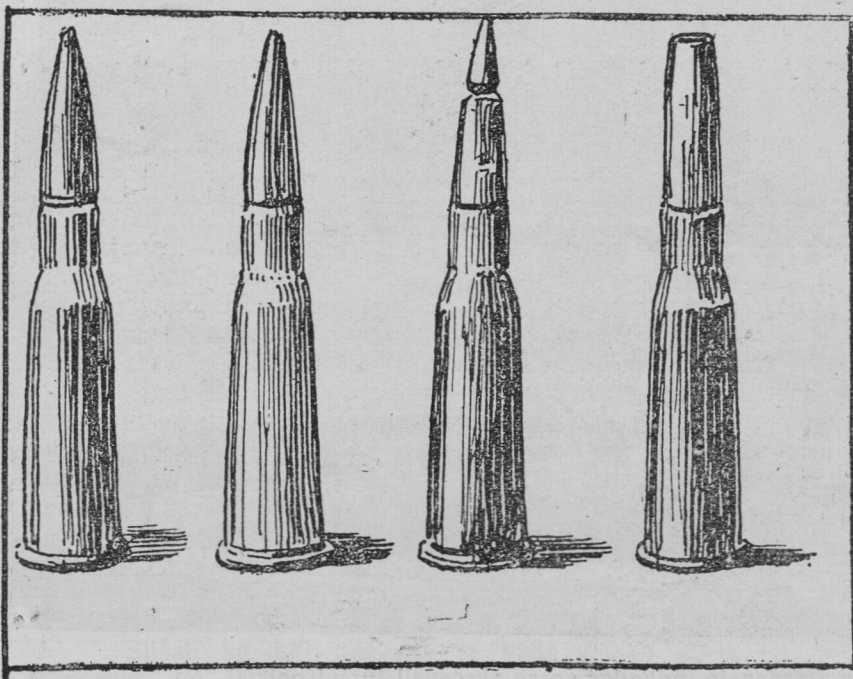
okovnih kroglah in opažali grozni učinek teh deformiranih projektilov.

V evropskih polkih Anglija sedaj ni vpeljala dum-dum krogel, morda manj iz človeških ozirov, kakor pa zato, ker nimajo dovolj moči, da bi prebili izdatno kritje sovražnikovo. Angleška infanterija je dobila na mesto svinčenoostnega naboja takozvani naboj z otlo ostjo, ki ga je izumil polkovnik Bainbridge. Razlikuje se od navadnega naboja z jeklenookovno kroglo le v tem, da ima krogla na osti 9 mm globoko luknjico v svinčeno jedro. Ta krogla je imela dobro prebijalno moč. Rane, ki jih je povzročila na živih ciljih, so se malo razlikovale od ran od pravih dum-dum krogel.

Tako so mislili Angleži, da imajo idealno kroglo. Toda dvignil se je protest človečanstva, ki je našel odmev v Haaški mirovni konferenci. Vse krogle, ki nimajo popolnoma z jeklom obdane osti, so bile tedaj obsojene, da morajo izginiti z bojišč vsega sveta ter jih nobena država ne sme uporabljati v vojni.

Z veseljem se lahko zaznamuje, da so v sedanji svetovni vojni rane z dum-dum krogami dokaj redke. Meni je prišel ves čas od začetka vojne do sedaj samo en slučaj na operacijsko mizo. Bil je to neki nemški konjenik, ki je imel strel v roki. Samo amputacija mu je mogla rešiti življenje.

Dr. V.

Dum-dum krogle različnih vrst z odpiljenimi ali zarezanimi ostmi.

List „Tedenske Slike“ je najbolj zanimiv slovenski ilustrovani tednik. Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

EMIL GABORIO:

30. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

Zunanost mladega grofa ni kazala več sledu po-bitosti, ki ga je bila premagala včeraj vpričo sodnika. Videlo se mu je, da je pripravljen na vse, kar utegne priti. Izraz njegovih črt se je zdel, da odklanja pono-sno vsako žaljivo obtožbo.

Sodnik je uvidel, da mora izpremeniti svoj vojni načrt, ker ima posla z značajem, ki ga pretnje ne bi oplašile, strogost pa bi ga le potrdila v odporu. Po-izkusil je torej z ganljivostjo; obrabljeno sredstvo, ki pa ostane vseeno le redkoma brez uspeha — kakor izvestni solzavi efekti v gledališču.

Zločinec, ki se je oborožil zoper silo in strogost z odločnostjo, podleže mahoma sočutju, četudi nepristnemu; raztaja se mu duša in ne more se več braniti.

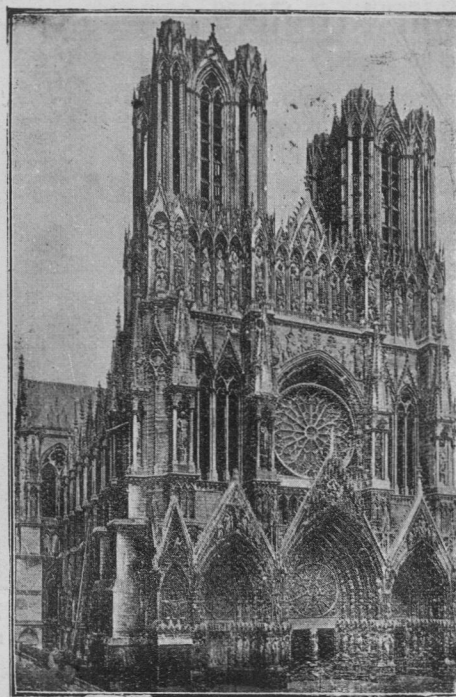
Baš to je bila Dabironova močna stran. Tako vnikljivo in prijazno, skoraj očetovsko je umel govo-riti o časti, ljubezni in rodbinskih vezeh, ter ubirati strune, ki so odmevale tudi v najpokvarjenem srcu. Kolikokrat je bil že izvabil tako priznanje!

Tudi tu se je izkušal živeti docela v nesrečni položaj mladega grofa, seveda v poštenem prepričanju, da je resnično storil zločin.

Pravo sočutje do zločinca je navdalo Dabirona ob misli, kako umevno, da, skoraj odpustljivo je spričo nenadnega odkritja, da nima pravice do mesta, na katerem je živel in bil vzgojen, marveč da se ruši vse okrog njega — kako človeško je spričo padca iz tolikšne višine, da ga je pahnil trenotek obupa in strasti v zločin.

Koliko reči se je oglašalo v njegovo opravičbo! In mari ni bil pravi, prvi in večji zločinec stari grof Komaren, ki je povzročil vso to strašno zmešnjavo?

Obtoženec je bil v tem pogledu samo žrtev starega grofa in kot takšna vreden obžalovanja. O vsem tem je govoril Dabiron mlademu možu; spominjal ga je najnežnejših vezi, sreče njegovih otroških let in celo razmerja s Klaro d' Arlanž, ter mu prigovarjal, naj ne zavrne velike pomoči sočutnega srca, naj si olajša dušo — naj ne vztraja tako trmoglavo v svoji zakrk-

Slavna katedrala v Remešu (Rheimsu), s katere so Francozi dajali znake svojim polkom. Katedralo so po-škodovali nemški topovi le neznatno. Ob Remešu se vrše ljuti boji.

njeni molčečnosti! Saj postane tudi njegovo zunanje življenje, njegovo bivanje v ječi dokaj prijetnejše, ako prizna svoje dejanje. Potem mu bo lahko dovoliti razne olajšave; vzlasti mu ne bo treba več pogrešati docela družbe svojih prijateljev. Dabironu se je zdelo, da bi njegovo dobrotno prigovarjanje omečilo in od-prlo tudi srce največjega hudobneža; tu pa je bila njegova zgovornost prav tako bob v steno, kakor do-povedovanje starega Tabareta njemu samemu.

Videlo se je jasno, da ni ganil mladega grofa z nobeno besedo. Odgovarjal je zelo kratko in zatrjeval venomer, kakor včeraj: „Nedožen sem.“ To je bilo vse.

Glavne vojašnice ob vhodu v Dardanele, odkoder so se vkrcavali turški polki.

Niti najhujše sredstvo, ki je prišlo zdaj na vrsto, ni izpremenilo obtoženčevega vedenja.

Tisto soboto so mu pokazali namreč truplo vdove Leruževe; peljali so ga v mrtvašnico. Res se je zdelo, da ga je silno dirnil pogled na umorjenko, toda ne bolj, nego mora presuniti tako strašen prizor naravno tudi neprizadetega človeka.

Ko je menil eden izmed navzočih: „Če bi mogla umorjenka govoriti!“ je odgovoril obtoženec:

„Da, bilo bi zame velika sreča!“

povedati njenega imena, niti opisati je, kakšna je bila.

Pač pa so pisali kriminalni uradniki mnogo o starem Tabaretu; vsi so ga bili videli in govorili ž njim. Kamorkoli so prišli, povsod je bil on že pred njimi. S kolesljem in konjičkom je prevozil vso okolico.

„Zakaj pa kažete povsod fotografijo?“ jih je karal. „To se ve, da dobite kmalu človeka, ki vam poroče za par frankov, da je videl tegaintega, in vam ga popiše, kakšen je bil.“

Transport ruskih ujetnikov skozi Berolin.

Sodnik, prej tako gotov svoje stvari, bi bil zdaj skoro obupal. Ves jezen je opustil svoj očetovski ton in ukazal kratko, naj odvedejo jetnika nazaj v ječo.

„Ga že ukrotim!“ je zamrmral sam pri sebi.

Še noben zločinec mu ni bil tako otežkočil naloge in ga dražil s svojo trdovratnostjo tako nepopisno. V svojem ogorčenju se je odrekel Dabiron slehernemu sočutju in slehernemu spominu na dvome, ki so ga samega navdajali izprva.

Vso nedeljo so mu dohajali raporti kriminalnih uradnikov, ki jih je bil poslal v Bužival. Kljub nemurni marljivosti mu niso imeli sporočiti ničesar novega.

Slišali so bili pač, da je neka ženska videla morilca, ko je šel naglo mimo nje, a nihče ni vedel

Enemu izmed uradnikov je zaklical: „Ali ste naivni, da iščete sledov na veliki cesti; iztikajte rajši po stranskih potih, tam najdete vendar preje kaj pametnega!“

Dva druga je naletel v krčmi v Buživalu ter jima šepnil skrivnostno: „Na sledi sem pravemu morilcu. Oh, to vam je navihan falot! Prišel je preko Šatuja, po čisto običajni poti; troje ljudi ga je videlo, dva z železnice in še eden, ki je celo govoril z njim. Pušil je.“

Preiskovalni sodnik se je silno razsrdil na starega Tabareta in se odpeljal nemudoma sam v Bužival, prepričan, da mu nedopustno početje. Toda Tabaret je bil medtem že izginil s svojim konjičkom in vozičkom; ne duha ni bilo za njim, ne sluha.

Upehan in nezadovoljen s seboj se je vrnil preiskovalni sodnik domov in našel na svoji mizi brzjavko načelnika kriminalne policije, ki mu je povedala mnogo kljub svoji kratkobesednosti.

„Ruan, v nedeljo. Mož najden. Odpeljeva se zvečer v Pariz. Dragoceni podatki. Ževrol.“

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE.

V ponedeljek zjutraj se je Dabiron baš napravljaj, da bi šel v justični dvorec, kjer je upal najti Ževrola in njegovega dedca z uhani, pa tudi nemara Tabareta, ko mu je javil sluga mlado damo; prišla je bila v spremstvu starejše gospe in je želela govoriti s sodnikom. Svojega imena nikakor ni hotela povedati.

Dabiron jo je ukazal spustiti noter, meneč, da bo sorodnica kakega drugega obtoženca, in hoteč jo odpraviti čimpreje.

Stal je pred kaminom in iskal tam med kupom posetnic naslova, ki ga je bil pozabil. Slišal je, kako so se odprla vrata in je zašumela za njegovim hrbtom svilena obleka, toda ni se potrudil, da bi okrenil glavo; le malomarno je pogledal v ogledalo. Toda odskočil je prestrašen, kakor da bi videl duha, in v svoji zmedenosti je izpusil dragoceni pladenj s posetnicami, da se je razbil na tisoč koscev. Jeknil je: „Klara, Klara!“

Obrnil se je. Bila je zares Klara d' Arlanž. Dabiron jo je gledal strme. Nikoli, niti v upapolnih minolih dneh, se mu ni zdela tako krasna. Njeno oko se je svetilo v zarji trdnega sklepa in junaške sigurnosti.

Stopila je k sodniku, podala mu roko z očarujočo, naravno prijaznostjo in dejala, zroč mu proseče v oči:

„Kaj ne, da sva še dobra prijatelja?“

Sodnik se je komaj upal dotakniti njene roke, kakor v strahu, da mu obnovi ta dotik muke bivših dni. Tiho je odgovoril:

„Vaš vdani sluga sem, kakor vedno.“

Gospodična d' Arlanž je sledila nememu sodnikovemu vabilu in sedla v njegov naslanjač — v istega, kjer je sedel Tabaret, ko je razlagal Dabironu potrebo aretirati mladega grofa. Sodnik se je ustavil pred njo, opiraje se na pisalno mizo.

„Ali veste, zakaj prihajam?“ je prašalo dekle.

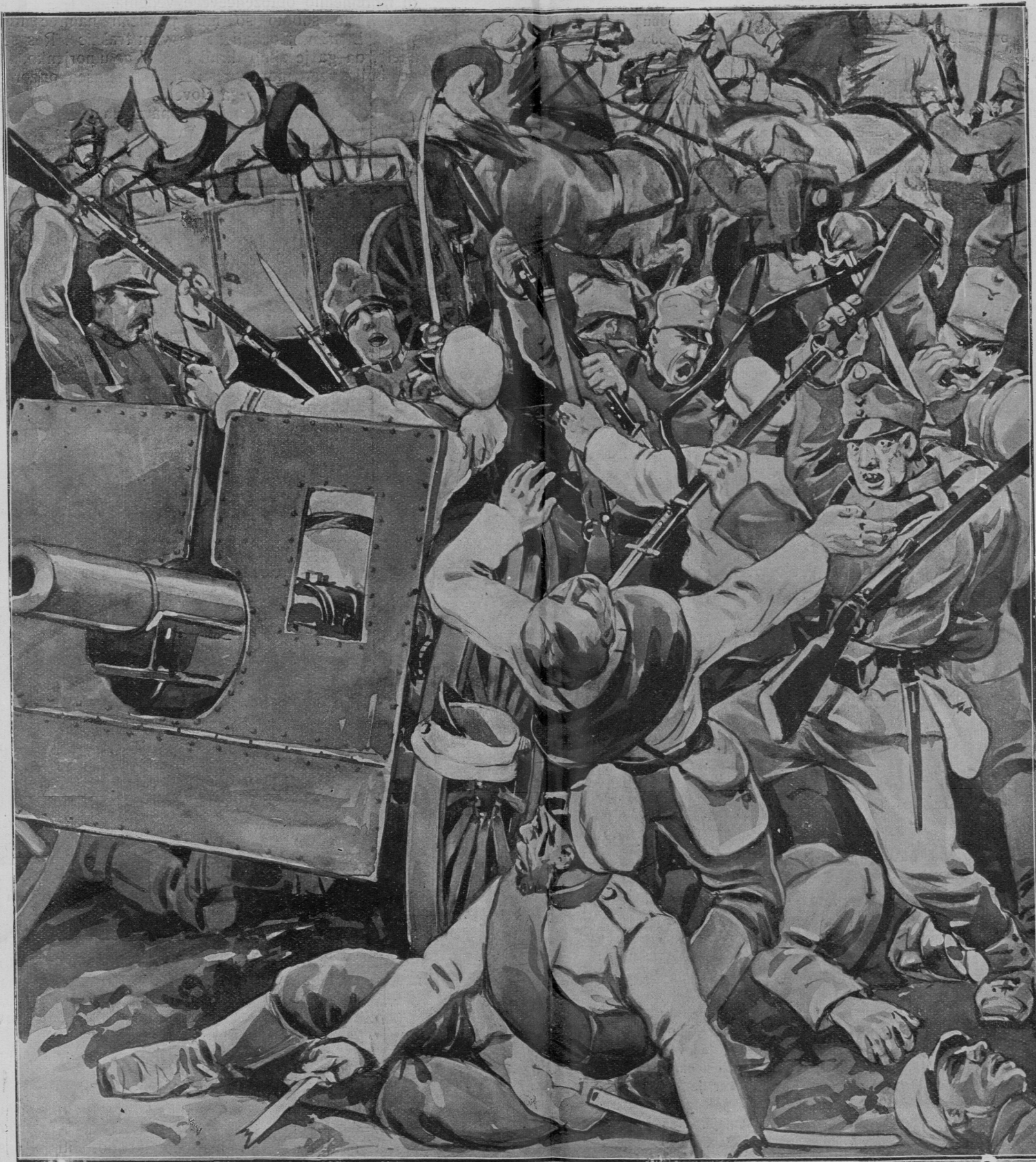
Pokimal je. Uganil je bil le predobro, zakaj je prišla k njemu, in vpraševal se je natiem, kako bi se mogel ustavljati sploh kaki prošnji iz takih ust. Toda kaj utegne hoteti — kaj ji bo moral odreči pravzaprav?

„Znano mi je samo,“ je izpregovorila Klara, „kar se je zgodilo včeraj na Albertovem stanovanju. Moja družabnica mi je povedala. V strahu in grozi sem prečula vso noč. Pomirila sem se šele, ko sem izvedela, da je njegova usoda v vaših rokah. Uganila sem: Zaradi mene ste prevzeli breme preiskave — zgolj dobrota vas je. Kako bi se vam mogla dovolj zahvaliti!“

Sodnik se ni čutil malo ponižanega po tem izlivu. Da, enkrat mu res ni bilo tuje čustvo, da bi se žrtvoval za Klaro! A potem — —! Povesil je glavo, da se ne bi srečal z njenimi svetlimi očmi.

„Ne zahvaljujte se mi gospodična, je zamrmral. „Vaša zahvala je povsem nezaslužena.“

(Dalje prihodnjič.)

Iz poslednjih bojev pri Pilici na Ruskem Poljskem: Blizu Pilice severno Krakova so avstro-ogrske čete zajele dva ruska bataljona in jima vzele več topov in strojnih pušk.

✦ Podpolkovnik Alojzij Velkavrh.

Slovenski junak, vrli podpolkovnik Al. Velkavrh je padel za cesarja in državo. Iz zasebnega pisma nekoga stotnika z bojišča posnemamo:

„Podpolkovnika Velkavrha je sprejel 55. pešpolk z velikim navdušenjem, saj smo poznali njegov dobri sloves, da je srčno blag in uslužen mož, ki je rad pomagal tudi zadnjemu vojaku. Častniki in moštvo so ga spoštovali, ljubili in občudovali. Dokler ni dobilo moštvo menaže, častniki niso smeli jesti. Imel je izredno plemenito srce, pomagal je mnogim ranjencem ter je marsikomu umirajočemu zatisnil oči, zagotavljajoč mu, da bode skrbel za potomce, kar je tudi storil. Ko nas je pred odhodom na bojišče nagovoril z navduševalnim govorom, si je pridobil vsa srca. In ko je dejal: „Vsakdo izmed nas ima svoj dom, svojo ženo, otroke, brate, sestre ali starše, ki bi jih rad videl še enkrat; zato bomo skupaj vsako jutro in vsaki večer molili k nebeškemu Gospodu, naj nam podeli to srečo po sijajni zmagi!“ — tedaj so jokali častniki, moštvo in vsi. In res smo opravljali vsaki dan kratko molitev, kar nam je prineslo spočetka tudi srečo. Tekom prvih 10 dni in potem še tekom 5 dni je vrgel zlasti naš polk Ruse daleč nazaj. Zmagovito smo prodrli do L. Podpolkovnik Velkavrh nas je vodil sijajno in velikansko. Toda prišel je nesrečni dan 23. oktobra. Podpolkovnik je odredil vse in polni zmage smo marširali naprej, ko je pred našimi očmi udarila granata in raztrgala gosp. podpolkovniku spodnji del telesa. Častniki in moštvo, vse je priskočilo in hotelo tega plemenitega junaka rešiti. Osem mož ga je odneslo in čez pet ur je izdihnil svojo dušo. V trenutku, ko je padel, je držal svojo roko na srcu, kjer je imel shranjeno sliko svoje soproge in otrok ter križec. Nobeno oko ni bilo suho, njegovi sluge so tulili kot zblazneli in njegov „burš“ je klical neprestano: „Gospoda moram priversti gospej nazaj, ker tako mi je naročila.“ Ž njim ni izgubil mnogo le polk, nego vsa armada, saj je bil sijajen voditelj in izredno plemenit kamerad.“ — Pokojnik se je tudi kot častnik vedno zavedal Slovenca. Rojen je bil v Ljubljani dne 8. junija 1863 kot sin Mihaela, ljubljanskega malega trgovca. Čast spominu plemenitega junaka!

✦ Ivan Pavšič.

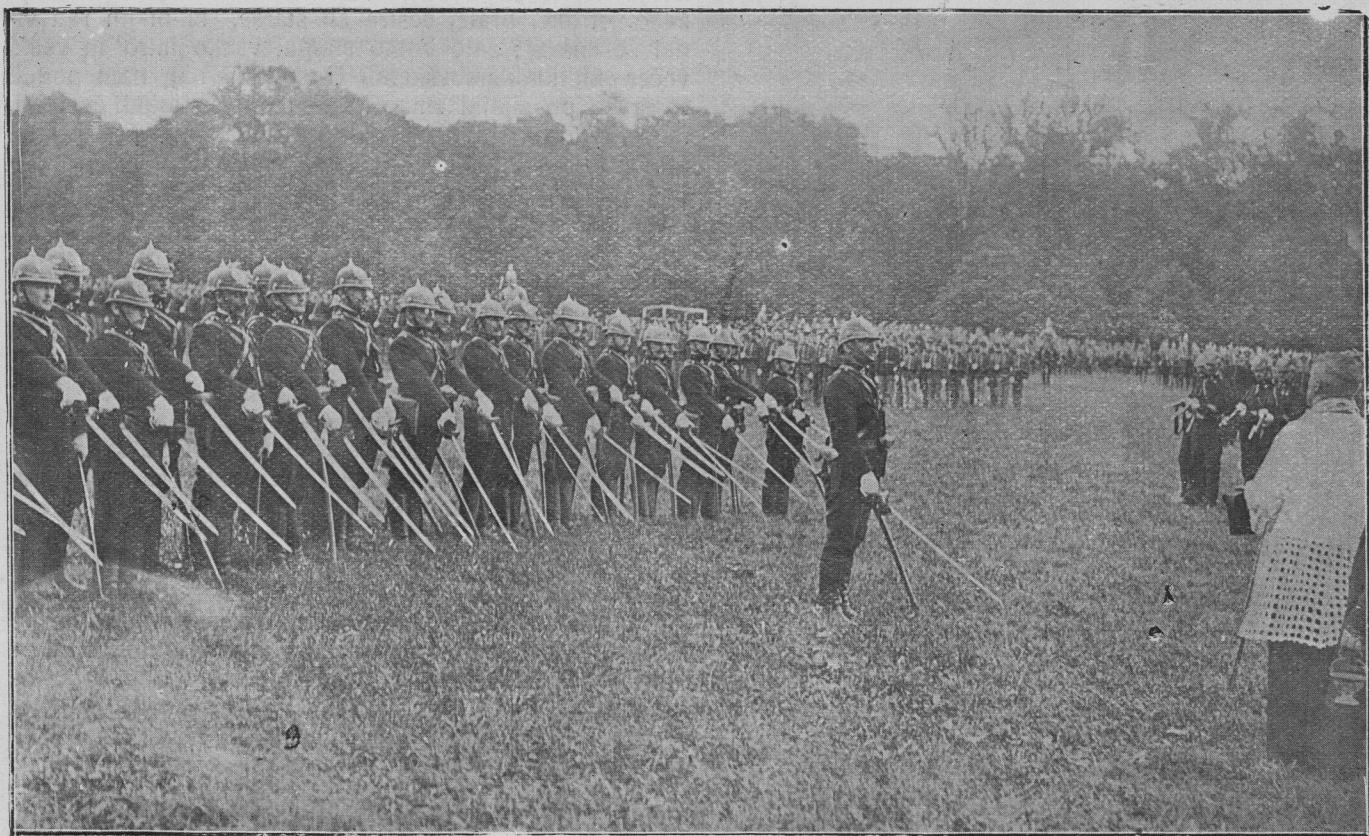
Daleč od ljubljene soproge, dveh sinčkov in edinega brata je umrl junaške smrti za domovino Ivan Pavšič, c. kr. računski oficijal pri deželni vladi v Ljubljani, c. kr. poročnik v rezervi in posestnik v Zgornji Šiški, na črnogorski meji na vzhodni strani gore Lisac. Tja je peljal 9. t. m. svojo četo, se zapletel s Črnogorci v boj, v katerem ga je zadela 11. t. m. ob 10. dopoldne sovražna krogla. Takoj se je zgrudil nezavesten in je še isti dan izdihnil svojo plemenito dušo. Njegovi tovariši so mu dali napraviti rakev, na njo položili iz zelenja spletene vence in jo ozaljšali s praprotnom in ga pokopali 12. novembra z vsemi vojaškimi častmi. Na grobu pa se je njega in njegovih junaških del spomnil polkovnik-poveljnik Törk s pretresujočimi besedami. Na grobu so mu postavili spomenik z njegovim imenom in datumom smrti.

Pokojnik je bil rojen v Zg. Šiški 1. 1879. in je bil svojemu rojstnemu kraju udan z dušo in telesom. Bil je neprecenljiv družabnik in član raznih narodnih društev. Ustanovil je Prostovoljno gasilno društvo, za

katerega se je posebno veliko žrtvoval in katerega zvesti in neutrudljivi predsednik je bil do zadnjega zdihljaja. Bil je član občinskega odbora, kateremu je tudi posvečal posebno pozornost. Naravnost vzorno pa je izpolnjeval svoje službene dolžnosti kot c. kr. rač. uradnik; bil je vesten in priden gospodar, svoji ženi nad vse ljubljen soprog, sinčkoma pa dober in skrben očka. Na cesarjev klic se je takoj drugi dan odzval in pohitel na Črnogorsko mejo. Kakor je razvidno iz njegovega z bojišča doselega dnevnika, se je hrabro boril za dom in cesarja, bil vedno v veliki nevarnosti in je slednjič tam našel nad vse junaško smrt. — Soprog, sinčkoma in bratu je njegova izguba nenadomestljiva. Ravno tako bo pogrešan v vsem družabnem življenju rojstnega kraja.

Minoli teden.

Vojno posojilo je zanimalo predvsem v minolem tednu; zato je z bojišč le malo natančnejših poročil, ki bi nam podajala jasno sliko o položaju. Vojno posojilo se je obneslo seveda sijajno: Avstrija je nabrala nad 1 in pol milijarde in Ogrska nad milijardo kron. Končni uspeh bo nedvomno nad 3 milijarde. Po nemški zmagi pri Kutnem in Wloclawku so udrli Nemci čez Plock proti Varšavi in dospeli že do reke Bsure. Zaradi transportnih težav so se nato Nemci nekoliko umaknili. Ruski protinapad se je v okolici Lowicza-Strykowa-Brzezinow izjalovil. Tudi ruska ofenziva proti okolici Czenstochowe, kjer stoje naše in nemške čete, se je razbila ob hrabrem naskakovanju naših in savezniških korov. Naša armada na jugu Pilice in Wolbroma pa je zopet napredovala ter zajela dva ruska bataljona s topovi in strojnimi puškami. Tekom 14 dni trajajočih bojov od Thornia

Zapisega vsega orožništva kraljevine Češke v Pragi z ozirom na vojno z Rusijo.

Jubilej zvestobe.

Dne 12. okt. je praznoval štiridesetletnico tiskarniškega službovanja gospod Anton Sterlekar, tiskarniški nadzornik „Učiteljske tiskarne“. Dne 12. oktobra 1874. je gosp. Sterlekar vstopil v tedanjo Kleinovo tiskarno in ji ostal zvest do današnjega dne, ko je tiskarna last učiteljske organizacije. Ves čas, vseh teh dolgih štirideset let je gosp. Sterlekar služil vztrajno, zvesto in nesebično „črni umetnosti“ ter je z velikim interesom in hvalevredno požrtvovalnostjo sodeloval v zavodu od skromnega začetka do sedanjega razvoja. Gospodu Sterlekarju ob tem redkem jubileju iskreno čestitamo.

Darujte za „Rdeči križ“!

do Krakova je bilo okoli 100.000 Rusov ujetih in zaplenjenih okoli 49 strojnih pušk z drugim vojnim materijalom. Rusi so začasno zasedli karpatske prelaze Duklo, Ung in Uszok ter vdrl v komitata Ung in Zemplen. Naše čete pa so Ruse vrgle nazaj ter je Uszok zopet v naši posesti. Iz komitata Ung je sovražnik že pregnan, iz Zemplena pa se tudi umika. Rusi so imeli povsod silne izgube. — Naše čete v Srbiji so po težkih bojih že povsod prekoračile močvirnate nižine reke Kolubare ter so odbile srbske napade. Jugovzhodno od mesta Valjeva so naši prekoračili hribe Maljen in Suvčor ter so ujeli nekaj sto Srbov. Črnogorci le še slabotno branijo Lovčen, ker je francosko topništvo zaradi mraza na gori v obupnem položaju. — V Belgiji se divji boji vzlic mrazu in megli nadaljujejo. Nemci hočejo za vsako ceno prodreti v Dünkirchen in v Calais, a povodnji in angleško brodovje jih zadržujejo. Angleži izkrcavajo na belgijskem in francoskem morskem obrežju svoje nove čete s topovi. Za mesta Ypres, Nieuport, Seebrügge in za reko

Ysero se vrše brezkončno ljute borbe s strašnimi žrtvami. Nemci obstreljujejo tudi mesta Soissons, Vailly in Arras. Za mesto Remeš (Reims) se bore Nemci s Francozi že več tednov. Katedrala in tudi notranjost mesta je poškodovana. Angležem se je potopila največja bojna ladja „Audacious“; zadela je na mino. Veljala je 100 milijonov. — V Kavkazu se vrše boji med Turki in Rusi za Trapecunt in Erzerum. V Egiptu se bore angleške in turške predstraže. Angleški jezdec na kamelah so Turke skušali pregnati. Turki se bližajo Sueškemu kanalu. — Angleško-francosko brodovje križari pred Dardanelami in ob maloazijski obali. — V Maroku je splošna ustaja proti Francozom in v Južni Alžeriji se pripravlja isto. Povsod se dvigajo kolonije proti Angliji in Franciji. Zato je pridobila Anglija Portugalsko na svojo stran; portugalska vojska (okoli 200.000 mož s 480 topovi?) naj bi pomagala Angliji proti Turkom v Egiptu in v kolonijah. A ta pomoč je zelo majhna in slaba. Prišla bi tudi prepozno. Francozi pa upajo na pomoč Japonske, ki naj bi poslala pol milijona svojih vojakov. Toda od želja do izvršitve je še jako daleč. Zato bodo prišli Japonci pač šele po toči, ko bo že davno prekasno.

Gospodinjstvo.

Olupki jabolk nam v kuhinji lahko še jako dobro služijo. Prav dober in zdrav je kis iz jabolčnih olupkov. Olupke denem v velik kozarec, kakoršne uporabljam za vlaganje kislih kumaric, ali v velik prsten lonec, pridenem tudi „duše“ jabolk s peškami vred ter tudi nekaj slabših kislih, na kosce zrezanih jabolk. Ko je kozarec skoraj do vrha poln, nalijem na olupke vode, zavežem nalahno kozarec s papirjem in ga po-

je kis, če pridenem jabolčnim olupkom tudi malo zrelega drena, ki mu da tudi lepo rdečo barvo. Iz tega kisa naredimo tudi lahko vinsko omako. Treba samo kisu primešati juhe ali vode ter precej limonovega olupka za duh in okus. Sicer pa delamo omako kakor navadno. Namesto z vinom, jo zalijemo s tem razredčenim kisom.

Oddelek „Rdečega Križa“ v Novem Sandecu v Galiciji, ki ga tvorijo tudi slovenski fantje in mošje.

Čaj iz jabolčnih olupkov. Posuši jabolčne olupke z „dušami“ in peškami na gorkem štedilniku in jih spravi v pločevinasto puščico. Vrzi v krop pest olupkov in jih kuhaj prav malo časa. Precedi ta čaj in mu primešaj sladkorja, limonovega soka ali ruma. Čaj je izvrsten in je tudi dobro sredstvo proti kašlju.

Limonov ekstrakt. Sedaj, ko bodo limone kolikor toliko poceni, ker že zore, si lahko pripravimo limonov sok za vsa leto. Iztisni limone, precedi sok, napolni ž njim male steklenice, zamaši jih dobro, zaveži ter jih kuhaj kakor kompot pol ure v sopari. Potem spravimo steklenice na suh, hladen prostor. Za vročo limonado vlijemo nekaj tega ekstrakta v krop, ki mu primešamo potrebnega sladkorja. Da lahko porabiš tudi limonove olupke, olupli limone, preden jih izžmeš s prav finim nožem, sesekljaj tanke olupke in jih deni v majhne, s salicilovo vodo izmite stekleničice, da bodo segale do polovice. Drugo polovico stekleničice napolni s stolčnim sladkorjem. Zamaši prav dobro in zaveži te stekleničice s pergamentnim papirjem ter jih deni v mrzli vodi k ognju, da se segrejejo, zavreti pa ne smejo. Sladkor se mora samo razgreti, stopiti pa se ne sme. Stekleničice hrani na hladnem prostoru. Limonovi olupki so fina začimba skoraj vsim močnatim jedem. Z limonovim sokom okisane jedi pa so mnogo okusnejše kot z navadnim kisom začinjene.

Če meso malo diši, tedaj ga deni v lonec z vodo. Takrat, ko začjenja vreti, vrzi k mesu več koscev razbeljenega oglja. Ko se začne voda peniti, vzemi oglje zopet iz lonca. Meso izgubi na ta način ves duh in je lepo sveže. Vodo potem odlij.

Čebula proti spomladi rada kali in postane zaradi tega skoraj nerabna, da se to prepreči, deni čebulo v mrežo in jo obesi za tri dni — kakor svinjsko meso — v dim. Dim ne škoduje okusu čebule, pač pa jo ohrani več mesecev lepo trdo in zdravo.

Rjasti madeži. Da odstraniš rjo iz perila, ki hitro razjeli, pokapaj madeže z limonovim sokom ter položi pod madeže in na madeže po kosec platna. Potem potegni z vročim

Slovenski orožniki, ki so se odlikovali v bojih zoper Ruse v Zakopanih v Galiciji.

stavim na kraj štedilnika, kjer je le malo toplo, ali vrhu peči. Tukaj naj stoji kake tri tedne. Voda mora vedno pokrivati olupke. V tem času se je voda skisala oz. se je izpremenila v prav mil kis. Ta kis precedim skozi plateno krpo, primešam mu še nekoliko cveta (hudega kisa); na 5 litrov približno en liter, potem ga nalijem v steklenice, ki jih zamašim. Še boljši

† Podpolkovnik A. Velkavrh s soprogo in hčerkama.

železom preko madežev, ki pridejo vsled delovanja limonove kisline in gorkote na obe platneni krpici. Ponavljaj to ravnanje tako dolgo, dokler ne izgine rjasti madež do cela. Pazi pa, da polagaš na madež vedno čiste krpice platna, da ne spraviš rje še na druga mesta. Končno izperi dotično perilo v gorki milnici, da odpraviš limonov madež. Tudi izpiranje v vročem limo-

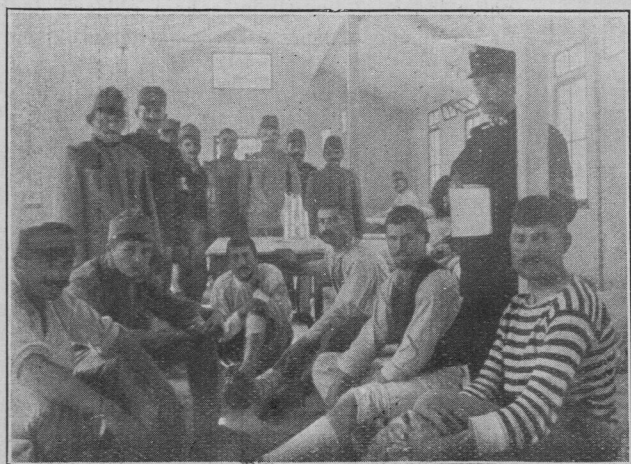
novem soku odpravi iz perila rjo. Pri malenkostih se mora vedno paziti, da ne postane škoda občutna.

K 66. vladarskemu jubileju Nj. Veličanstva cesarja.

Dne 2. decembra 1848. se je v nadškofijski rezidenci v Kromerizu odpovedal vladarski kroni cesar Ferdinand in z njim vred se je odrekel prestolonasledništvu nadvojvoda Franc Karel. Dne 2. dec. 1848. je torej zasedel prestol Franc Jožef I., ki praznuje dne 2. decembra 1914

66. jubilej

Svojega vladanja. V viharji, nemirov, bojov in krvi bogati dobi je sprejel vladarsko krono in vladal je slavno in dobrotljivo po geslu „Z združenimi močmi“ do današnjega Svojega jubileja. Usoda je hotela, da je baš letos izbruhnila svetovna vojna. Vsi avstro-ogrski narodi so danes složni in zvesti zbrani okoli Njegovega prestola, braneči z orožjem in z vsem imetjem čast in moč Njegove države ter boreči se za zmago Njegove junaške armade.

Slovenski ranjenci v bolnišnici v Kotorju.

† Davorin Jenko,

skladatelj narodne koračnice „Naprej, zastava Slave . . .!“

V sredo, 25. t. m. zvečer, je umrl velezaslužni starosta slovenskih skladateljev, plodoviti glasbotvorec Davorin Jenko. Porodil se je leta 1835. v kmečki hiši v Dvorjah pri Cerkljah, absolviraj je gimnazijo, študiral jus in glasbo na Dunaju ter l. 1880. dne 16. maja uglasbil našo narodno koračnico „Naprej!“ Nato se je povsem posvetil glasbi, postal je prvi kapelnik kraljev. gledališča v Belemgradu, kjer je živel neumorno delaven do svoje visoke starosti. Slovenska umetnica, gdč. Vela Nigrinova mu je bila zvesta umetniška tovarišica na polju srbske Talije. Zadnja leta je preživel v Ljubljani, samotni in tih starček. Število njegovih popularnih slovenskih in srbskih skladb je velikansko. Več o njem prihodnjič. Pokopan je bil v soboto, 28. nov. ob 3. popoldne pri sv. Križu. Velezaslužnemu, vzorno delavnemu rojaku nevenljivih zaslug za jugoslovansko glasbo večna slava!

Slike iz vojne.

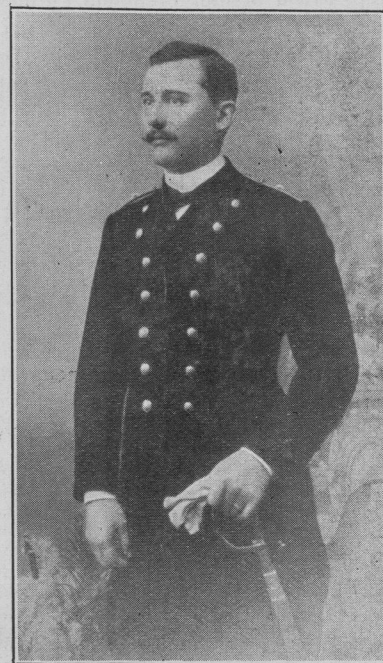
Junaštvo našega

27. brambovskega pešpolka. Podpolkovnik 27.

brambovskega pešpolka, Brückner, ki je bil na severnem bojišču in se je mudil v Ljubljani do ozdravljenja, je obiskal kranjskega deželnega glavarja ter mu povedal, kako junaško se je boril kranjski domobranski pešpolk na severnem bojišču.

„Občudovanja vredni so kot vojaki in ljudje“, tako se je izrazil o naših Kranjih. Ko jih je vodil v dežju sovražnih šrapnelov proti sovražnim pozicijam, so izvršili povelja hladnokrvno in točno kakor na vežbališču. Kratko: vedenje naših rojakov pred sovražnikom je bilo sijajno in veličastno. — Hrabrost nepresežna. Ravno tako je vedenje ranjenec na obvezovališču. Ni se slišalo niti stoka. Vsi so moško in tiho prenašali bolečine. Zelo pohvalno je bilo tudi vedenje našega moštva napram gališkemu prebivalstvu. Niti najmanjše pritožbe ni bilo. Občevali so naši junaki z vsakim, Poljakom, Malorusom in tudi Židom prijazno in ljubeznivo. Tako so se odlikovali tudi po zgolj človeških in krščanskih svojstvih. Podpolkovnik Brückner je izrečno povdaril, da izgube našega vrlega brambovskega pešpolka niso tako velike, kakor se je govorilo. Kljub neusahljivi bojevitosti, neprestanemu napadanju sredi sovražnega ognja, je še par tisoč neranjenih mož, od izgub pa ogromna množina le tako ranjenih, da jih je mnogo že okrevalo, a drugi so na poti popolnega okrevanja.

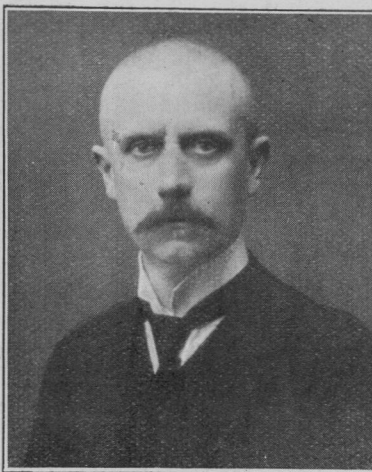
Posrečilo se mu je nekemu ranjenemu vojaku, ki leži v neki dunajski bolnici. Zdravnik mu je namreč pred bojem v šali obljubil za vsako strelno rano krono. „Misli je,“ je pravil vojak usmiljenki, „da najde gospod zdravnik dve ali tri rane. Toda našel jih je sedem: eno na prsih, tri na rami in tri v levi nogi, in moral je plačati sedem kron!“

† Poročnik Ivan Pavšič.

„Jaz nič — ti nič!“ V kutnogorski vojaški bolnici leži težko ranjeni učitelj Petran, kateremu so potom operacije morali prenesti komad kože z roke na drug kraj telesa. Na bojišču ga je kot ranjenca prvi obvezal neki Rus, ki je bil sam lahko ranjen. Izpočetka se je Petran bal Rusa, da bi mu morda storil kaj žalega. Rus je opazil to in je dejal: „Jaz nič — ti nič. Jaz sem moral, ti si moral. Oba sva storila svojo dolžnost. Sedaj sva prijatelja.“ In poljubil je učitelja ter ga naprosil, naj v spomin zamenja ž njim uro, kar se je tudi zgodilo.

Zanimivo pismo. Iz Bavarskega lesa poročajo, da je neka tamošnja ženica prešla od svojega sina s francoskega bojišča sledeče velezanimivo pismece, ki je gotovo popolnoma potolažilo starko, katera je sina že objokovala kot mrtvega. Pismo se je glasilo: „Ljuba mati! Stvar ni tako enostavna. Piva tudi ni! Vas pozdravljam Vaš sin V.“

Anton Sterlekar, ki slušbuje že 40 let v eni in isti tiskarni v Ljubljani.

Šestletna ranjenka. Z enim transportom ranjencev so pripeljali v Prago tudi šestletno deklico Alojzijo Heitschulovo, ki ima sedem ran. Zadelo so jo šrapnelski drobci, ko so Rusi obstreljevali gališko mesto J. Dekličine rane so skoraj vse težke. Revica je popolnoma sirota, kajti vsi njeni domači: mati in dva brata, so obležali mrtvi. Naši vojaki so rešili deklico iz goreče hiše, in tako so jo sedaj prepeljali v Prago, kjer so jo namestili v nekem sanatoriju. Zdravniki upajo, da revici rešijo življenje.

Zajčje kože za vojake na bojišču. Strokovnjaki so izjavili, da so zlasti trebušnjaki iz zajčje kože jako praktični in dobri. Po tej izjavi prihajajo velike množine zajčjih kož kot dar za vojake na bojišču. Iz vseh teh darovanih zajčjih kož izdelujejo sedaj tovarne, ki jim je to delo poverjeno, trebušnjake za vojake na bojišču.

Ravno sedaj ni možno pogrešati priljubljenega zdravila z imenom „Elzini preparati“ in jih zato vsi poštni uradi vselej odpravljajo, čeprav so druge poštno pošiljave izključene. Zlasti Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko „Elzine kroglice“ in Fellerjev od zdravnikov priporočani, bolesi zmanjšujoči, antiseptični zdravilni,

čistilni, razne bolezni, ki so se pojavile zaradi prehlajenja, prepiha, mokrote in štrapač, zabranjujoči rastlinski fluid z znamko „Elzin fluid“, zahtevajo ljudje vedno iznova. Dasi se je na svetu vse podražilo, medtem ko je cena Elzinih preparatov ostala že desetletja neizpremenjena, znaša zdaj izsiljena podražitev le 1 K za ducat Elzinega fluida in 40 vinarjev za zavoj „Elzinih kroglic“. More

se torej naročiti vsaki čas 12 steklenic „Elzinega fluida“ franko za 6 K, 6 škatlic „Elzinih kroglic“ franko za 4 K 40 h v lekarni E. V. Fellerja v Štubici, Elzin trg št. 280. (Hrvaško.)

Jabolka in namizno sadje — od 5 kg naprej po 12 do 40 vin. kg razpošilja A. Oset, posestnik, Guštanj, Koroško.

III. knjiga „Knjižnice S. I. T.“

Florjan Golar: „Kmetske povesti“ obsega 6 zanimivih lepih povesti. Dobiva se knjiga po knjigarnah in v našem upravnistvu elegantno vezana 2-50 K.

Priporoča se modna trgovina

PETER ŠTERK

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Ia kakovosti zimsko in drugo perilo, razni gorki predmeti za vojake, najmodernejše bluze, jutranje obleke, pletene jopce, razni nakiti in potrebščine za šivilje. Moški klobuki in čepice. Velika izbira kožuhovine itd. itd.

Vse po priznani najnižjih cenah.

C. kr. priv. zavarovalna družba na življenje
Avstrijski Feniks na Dunaju.

Polno vplačana delniška glavnica K 6,000.000.
Zavarovalno stanje K 240,000.000.

Družba nudi vojakom po poklicu, v rezervi, črnovojnikom in vojnim prostovoljcem priliko za sklep posebnega **vojnege zavarovanja** za dobo jednega leta.

Zavarovani kapital se izplača, ako zavarovana oseba tekom jednega leta neglede na vzrok umre ali ako se jo pogreša. — Vojno zavarovanje se sklepa brez zdravniške preiskave in se tudi po svojih in drugih interesentih lahko zavarujejo osebe, ki se že nahajajo na bojnem polju. — Ako črnovojni obvezanci, ki pridejo sedaj k naboru, sklenejo tako zavarovanje pred naborom, se računa izjemno nizka premija.

V vsaki polici „Avstrijskega Feniksa“ je vojni riziko do K 20.000 zavarovane svote brezplačno všet.
Glavni zastop: Ljubljana, Gradišče št. 8.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema:
Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe avstrijski Feniks v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Premog Uher Ljubljana.

Kje je oče?

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Šoštarič, Maribor**, Gospodska ulica št. 5,

da bode kljub temu, da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno blago za obleko po K 1¹/₂, 1¹/₂, 1¹/₂, 1¹/₂. Ker se veliko razproda, je dobili tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Ceniki in vzorci se dobijo poštne prosto. Za neugajajoče se vrne denar 188

Prečitajte inserat na zadnji strani!

Naročite se na list „Tedenske Slike“, ki je najboljši slov. list te vrste! Slovenci, razširjajte ga in pridobivajte naročnikov!

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih 3 otrocih je rabila razne redilne moke, s kojima ni niti približnega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem. Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.
V Pulju, 23. marca 1914. 284

Jabolčnik

od 56 l naprej po 20 do 28 vin. l razpošilja po povzetju iz Spodnjega Dravograda
Andrej Oset, posestnik, Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 3.

Naivečja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700,000.000.—

Vlog „ 43,500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4¹/₂%

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Manufakturna trgovina

J. Grobelnik

prej Franc Souvan sin

Ljubljana Mestni trg 22

nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna

 za moška oblačila!

Najboljši nakupni vir

modernega blaga

za ženske obleke iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnjenovostirutinšerp.

Bogata zaloga

vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platno, kotenine in drugo belo blago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

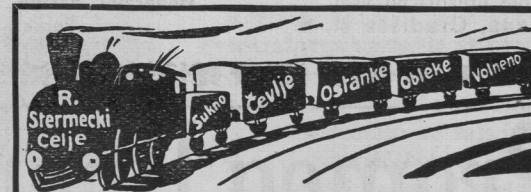
Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolo-dvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las. 2

Za gotovost se lamči.

Zadostuje steklenica.

Spričevala na razpolago.

R. STRMECKI v Celju, štev. 341, Štajersko.

Pišite po glavni ilustrovani cenik čez več tisoč stvari, kateri se vsakemu pošlje zastonj. Pri naročilih iz Srbije, Bulgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

V vojnem času

je potrebna zanesljiva ura ali žepna budilka, kakoršno Vam nudi res domača svetovno znana tvrdka, ki je največja zaloga zlatnine in srebrnine ter briljantov, sedaj po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

F. ČUDEN - LJUBLJANA

samo Prešernova ulica šteč. 1

Lastna tovarna ur v Švici. - Naročajte veliki cenik zastonj, je tudi po pošti franko. Kupujem staro zlato in srebro.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85
priporočajo oljnat barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje. - Zahtevajte cenike.

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ, LJUBLJANA. 156

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega puljenega 2, boljšega 2-40, prima polbelega 2-80, belega 4, belega puhačega 5-10, velefinega snežnobelega, puljenega 6-40 do 8, puha sivega 6 do 7,

belega, finega 10, najfinejši prsni puh 12 K.
Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm, dolga 120 cm široka z 2 glavnicama 80/60, polnjena z novim, sivim, pravstanovitnim puhačim perjem 16, napol puh 20, puh 24 K, posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglativnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200/140 cm 18, 14-70, 17-80 in 21 K, zglativnica 90/70 cm 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega črtastega gradla 180/116 cm 12-80 in 14-80 K. Razpočilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

Najboljši češki nakupni vir. - Naročila od 5 kg naprej franko.

S. BENISCH, DEŠENICE 180, ČESKO.

Natančnej cenik gratis in franko. 20

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepremočljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

31

Za gospode!

Klobuke, perilo, kravate i. t. d. Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

62 REZERVNI FONDI K 65,000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129,965.804-25. Dividend se je doslej izplačalo nad K 3,000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

GRIČAR & MEJAČ

LJUBLJANA, Prešernova ul. št. 9.

Največja zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Konfekcija za dame.

Točna postrežba. - Solidne cene.

Nova „SILVA“ slatina močno mozira in ostane čista in dobra! Zahtevajte jo povsod! 417

Skrbite vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavoljnate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne havbe, zapestnice (šticke), bele jopice (takozvane gorenjske jopice), hlače, rokavice;

vse to je dobiti po režijskih cenah v

405

I. kranjski mehan. avtom: tovarni pletenin in tkanin

Dragotin Hribar

Ljubljana, Zaloška cesta 14.

Spomin na svetovno vojno 1914.

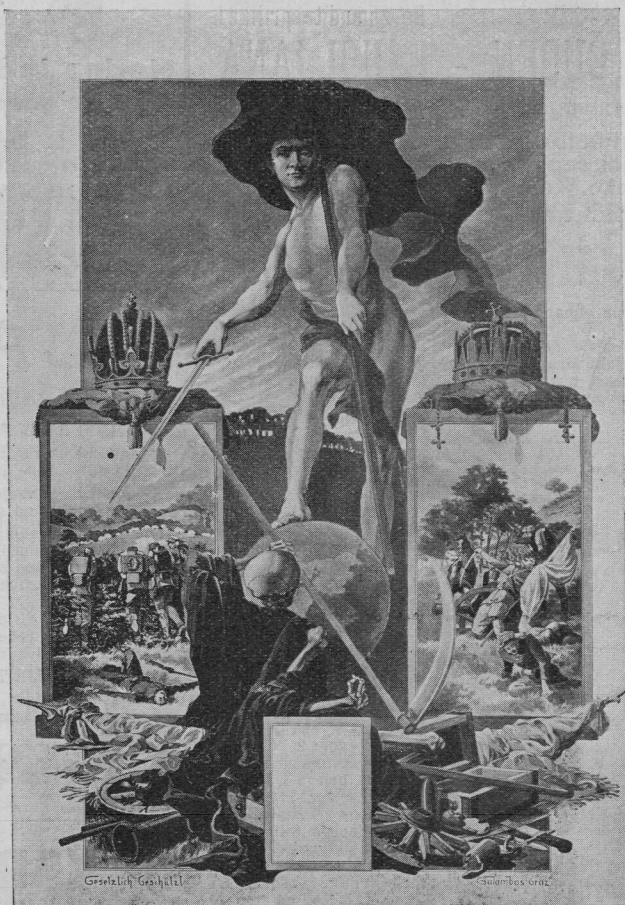
Sedanja vojna se ne imenuje brez vzroka **svetovna** vojna, kajti razteza se malo ne po vsem svetu in je največja vojna, kar jih pozna svetovna zgodovina. Ta vojna ne bo le nam — sedanjemu rodu — temveč tudi našim potomcem v živem spominu in še poznim rodovom bo poročala zgodovina o njej. A kdo se bo spominjal **pozameznikov**, ki so se udeležili ter se vrnili zmagonosno nazaj k svojim ljubim domačim oz. ki so našli junaško smrt na bojnem polju? Da se ohrani spomin na posameznike, so se izdale posebne **krasne spominske slike**, ki bodo v okras vsaki sobi, kmetski in gospodski, ter

spominskimi vojnimi slikami in s fotografijo dotičnega. Kdor pa nima fotografije ali kdor nima nikogar v vojni, lahko dene v prazni prostor v sliki kako drugo podobo n. pr. v I. sliko podobo cesarja Franca Jožefa I. in v II. sliko podobo rajnega prestolonaslednika Frana Ferdinanda. Take podobe dobi vsakdo brezplačno, kdor kupi vojne spominske slike.

Vojna spominska slika stane izvod po 3-60 K. Ker so slike fino v barvnem kamenotisku umetniško izvršene in in ker se prodajajo v korist prekornistnega in prepotrebne družstva „Rdeči križ“, je cena zelo nizka. **Za vsak**

Pomanjšana vojno spominska slika I.

Pomanjšana vojno spominska slika II.

Ljub spomin na naše ljube, drage, ki se udeležujejo oz., ki so se udeležili te velikanske, velepomembne, svetovne vojne. Slike se prodajajo v korist „Rdečemu križu“ ter so izvršene na finem kartonu v barvnem kamenotisku. Velike so 65/59 cm ter predstavljajo prizore iz vojne. Spodaj je puščen 6/10 cm velik prazen prostor, kamor se lahko prilepi vsaka poljubna fotografija. Če je pa fotografija večja, se ta prostor obreže in se fotografija odzadaj prilepi. V boju padlim je namenjena slika II. (s smrtjo), uporabiti se pa more tudi prva. Za dotične, ki so se vrnili oz. ki se še bojujejo, naj se uporablja slika I.

Skoraj vsaka rodbina ima po enega ali več članov v vojni (očeta, brata, sina, strica itd.). Proslavite in počastite primerno spomin nanje, če okrasite sobo s temi

kraj se sprejmejo preprodajalci oz. potniki, ki dobe primerno provizijo. Prodajati te slike sme vsakdo, ki dobi dovoljenje od nas. Trgovci, potniki in krajevni zastopniki, ki bi hoteli prevzeti razpečevanje vojnih spominskih slik, naj vpošljejo svoje naslove na: **Generalno zastopstvo za vojne spominske slike v Ljubljani, poštni predal 74**, kamor se naj naslavlja tudi naročila. Razpošilja se le po povzetju ali če se denar naprej pošlje. — Dobavljamo tudi primerne **krasne okvirje** in sicer izvod po 5 K, 7 K in krasne pozlačene po 10 K. Preprodajalci in zastopniki primeren popust.

Vsaka obitelj si naj okraši stanovanje s temi krasnimi spominskimi vojnimi slikami. Vsaki gostilni, brivnici, čitalnici, telovadnici, društveni sobi itd. bodo v okras.

**Generalno zastopstvo za Štajersko Koroško, Kranjsko in Primorsko
VOJNIH SPOMINSKIH SLIK v LJUBLJANI, poštni predal 74.**